

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20

V upravnishvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat . . 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Kranjski mandati.

Dunaj, 11. julija.

Dr. Šusteršič je dne 6. julija v odseku za volilno reformo odgovarjal predgovornikom sledeče:

Poslanec Plantan je ostro grajal vladni načrt. Moja naloga ni, da bi zagovarjal vladne predloge; to naj stori vlada sama. Ako pa primerjam vladne predloge s Plantanovimi, moram reči, da vladni mnogo bolj odgovarjajo razmeram, nego Plantanovi. Vzemite v roke zemljevid in prepričati se morate. Tudi je poslanec Plantan utemljeval svoje predloge s številkami, ki so pa jako pomanjkljive.

S strankarskega stališča bi moral predlagati razne izpremembe vladnega načrta. Tega zato ne storim in opustim vse strankarske želje, da brez potrebe ne zavlačujem razprave.

Glavna želja Plantanova je, da se ustanove takozvani mestni volilni okraji. V istini pa je to nemogoče. Na Kranjskem je žal zaostal razvoj mest in trgov. Razun Ljubljane imajo mesta in trgi bolj kmečki nego mestni značaj. Ako izvajamo Ljubljano, je iz ostalih mest in trgov težko sestaviti poseben volilen okraj. Zato je Plantan mestom prišel mnogo jako malih krajev in vasi, ki najodločneje ugovarjajo, da bi jih izločili iz neposredne okolice, s katero jih vežejo skupne koristi.

Ako pa misli poslanec Plantan, da bi tako umetno narejeni volilni okraji pripadli njegovi stranki, se jako moti. Ti okraji bi bili za našo stranko mnogo zanesljivejši, kakor pa nekateri po vladnem načrtu. Vendar pa je iz stvarnih razlogov nemogoče, da bi jih odobrili.

Poslanec Plantan pa je predlagal tudi nove kmečke okraje. V ta namen je skupaj zmetal okraje, ki daleč ločeni eden od drugega nimajo nobenih skupnih interesov. Tudi te predloge moramo kratkoma odbiti.

Dr. Šusteršič nato odgovarja nemškimi poslancem dr. Löckerju, dr. Lemischu in Wastianu ter naglašja: Včeraj smo slišali prvič, da nemška pot do Trsta vodi skozi Kočevje. Gospodje gotovo ne poznajo krajev nih razmer. Skozi Kočevje sicer vodi jako slaba cesta, a ne v Trst, marveč proti Reki. Ako pa hočejo Nemci imeti pot do Adrije, je popolnoma vsejedno, ali imajo naši dobri Kočevci svojega nemškega poslanca ali ne. Ako

si hočejo Nemci pridobiti pot do Adrije, izvajati si jo bodo morali s silo orožja.

Zahteva po nemškem mandatu v nobenem oziru ni utemeljena. To zahtevo utemljejejo tako-le: Na Kranjskem je po statistiki 28.000 Nemcev. Ti plačujejo toliko in toliko davkov, torej smejo zahtevati en nemški mandat. Ker pa drugače ni mogoče, zahtevajo ga za Kočevce. Ker se ne more izvršiti narodni kataster, kakor na Moravskem, omeje se na Kočevje.

Vprašam torej: Ali je tukaj dovolj prebivalstva, ki bi moglo zahtevati svoj mandat? Na to vprašanje je edini odgovor: Ne! Nemških Kočevcev je približno 19.000. Tudi njih davčna moč je nizka, ker je, žal, to jako reven del dežele. Ko bi bilo sploh mogoče, bil bi baron Gautsch sam predlagal ta mandat.

Četudi šteje vse Nemce na Kranjskem in vzamete njihovo davčno moč, še vedno je stvar drugačna, kakor je bila tukaj opisana. Ako se sklicujete na takozvano posestno stanje, je sicer res, da danes dva nemška poslanca tukaj zastopata kranjsko veleposestvo. Toda absolutna večina nemških volilcev v veleposestvu znaša k večjemu 10 glasov. Ta večina je od danes do jutri in more lepega dne tudi izginiti. Nemški Kočevci pa so od početka ustavne dobe vedno volili v okraju, ki je po večini slovenski. Mesto Kočevje in kočevske občine so tukaj vedno zastopali Slovenci, in Kočevcem se ni godila nobena krivica. Tudi jaz, pravi govornik, sem dobil mnogo glasov nemških Kočevcev ter sem tudi vedno zastopal njihove koristi.

Podatki, katere so vam predložili kranjski Nemci, niso zanesljivi in jih morate presojeti z največjo previdnostjo. Ti naglašajo, da od skupne pridobnine na Kranjskem v znesku 946.000 kron plačujejo Nemci 527.000 kron. Tu pa najdete na prvi pogled 312.000 kron, ki jih plačuje južna železnica. Ali morete meni nič tebi nič južno železnico šteti med nemške davkoplačevalce? Največ delnic južne železnice je na Francoskem. Pariški Rothschild je pravi lastnik južne železnice. Kranjska hranilnica je sicer v nemških rokah, njena uprava je prav dobra, toda ona dela s prihranjenimi novci slovenskih rok. Ravno tako malo morete v teh podatkih naštet delniške družbe šteti med nemške davkoplačevalce. Mnogi od teh delničarjev so Italijani, Slovenci, Židje, ogrski državljani.

Nemški mandat stvarno torej ni utemeljen. Navzlic temu pa izjavim, kar sem že večkrat izjavil zadnji čas: Jaz in moja stranka smo pripravljeni za velikansko žrtev, ako je mirnim potom mogoč kompromis. Pripravljeni bi bili žrtvovati narodno enotno zastopstvo dežele, ki šteje 95% slovenskega prebivalstva le pod tem pogojem, da Slovenci dobimo zadostno kompenzacijo. Na noben način pa za nas ni kompenzacija, ako se nam na Kranjskem ponuja en slovenski mandat več v zameno za nemški mandat. Izvenkranjski Slovenci bi mogli potem soditi, da smo jih mi prodali. Priznati mi morate, da je večina v odseku storila Slovincem na Štajerskem in Koroškem krivico. Ako nas torej zopet preglašujete in nam brez kompenzacije izven Kranjske vsilite nemški mandat, vas moram kot odločen zagovornik vol. reforme resno svariti.

Ne storite tega, ne tirajte stvari do skrajnosti, ker z vrčem hodite tako dolgo po vodo, da se ubiite. Nemški mandat na Kranjskem je mogoč le mirnim potom, na podlagi primerne kompenzacije na Koroškem ali Štajerskem. Na noben način pa ne smete ustanoviti nemškega mandata za Kranjsko s parlamentarno silo, s preglasovanjem. Na tem se more razbiti vsa volilna reforma. Izognimo se temu mirnim potom. Upoštevajte našo veliko žrtev, da hočemo opustiti enotno narodno zastopstvo Kranjske za razmeroma manjšo kompenzacijo.

Pomislite tudi, da s tem kranjskim Nemcem storite najboljšo uslugo, ker pospešite narodni mir v deželi, v nasprotnem slučaju pa trajno rušite mir, ki je bil stoletja med nemškimi Kočevci in slovenskimi sosedi. Ne pozabite, da je nemška manjšina na Kranjskem močna v miru zaradi svoje kulturne in gospodarske moči, da pa je po svojem številu le slab faktor v boju proti veliki slovenski večini v deželi. Ne odbijajte torej roke, ki jo vam nudim za mirno spravo. Ako pa naj se doseže ta sprava, mora se izpremeniti nemški predlog, ker slovenske občine se morajo izločiti iz okraja. Sicer je sprava izključena navzlic kompenzaciji.

Če se že večina odloči za nemški mandat, mora biti tudi okraj čisto nemški. Končno ni na tem ležeče, ali šteje 1000 ali 2000 duš več ali manj. Po večini slovenske občine se morajo izločiti, tako tudi Bela Peč, ki je sicer po večini nemška, a je daleč ločena od Kočevja in

nima s Kočevci nobenega stika. Ta vol. okraj bi štel 19.484 duš, pa še med temi je precej Slovencev.

V ponedeljek je imel odsek zopet sejo, v kateri pa je do konca govoril edini istrski poslanec dr. Bartoli. Sinoči bi bil odsek nadaljeval razpravo, pa je zbornica imela sejo do 1/8 ure. Danes je odsek pričel sejo ob 10. uri. Poslanec Plantan je skušal dokazati, da so Lukovica, Turjak, Medvode, Mojstrana itd. trgi, oziroma industrijski kraji in morajo torej voliti posebej v mestnih okrajih. Stvar je v resnici smešna, ker Lukovčani, Turjačani, Medvodci itd. se gotovo sami ne silijo med meščane.

Kršč. socialni poslanec dr. Gessmann je izjavil, da s tovariši glasuje za nemški mandat na Kranjskem, ako se ressumeje glasovanje o Štajerski ter dovoli štajerskim Slovincem sedmi mandat. Drugače je volilna reforma v nevarnosti in te odgovornosti njegova stranka noče prevzeti.

Za Malikom je do 2. ure zopet govoril dr. Bartoli v italijanskem jeziku. Ob 2. uri predlaga Malik, naj predsednik konstatuje sklepčnost odseka. Ker je bilo odsotnih nad polovico članov, je predsednik pretrgal sejo do 4. ure. Oglašeni so še: Baron Malfatti, dr. Šusteršič, Hrubi, dr. Pergelt, Kaiser, Wastian, Choc in Stein. Jako dvomljivo je torej, ali se že danes vrši glasovanje o volilnih okrajih na Kranjskem. V tem trenutku je izid glasovanja še negotov. Mogoče je, da se nemška večina odloči za nemški mandat. V tem slučaju pa ni izključena kompenzacija izven Kranjske.

Ob 4. uri otvori predsednik dr. Ploj sejo. Vsenemec Malik predlaga, naj se seja takoj zaključi, ker ni bila pravilno napovedana. Ker ob 2. uri seja ni bila sklepčna, je torej bila končana. Za novo sejo pa niso vsi člani dobili povabila, torej ni pravilna, četudi je sklepčna. Temu mnenju se pridružijo grof Stürgkh, baron Malfatti, Stein in dr. Chiari. Dr. Ploj ugovarja, vendar pa dovoli glasovanje po imenih. Z večino 16 glasov proti 13 je obveljal predlog, da se zaključi seja. Bodoča seja je jutri, v četrtek ob 10. uri.

Ministerski predsednik Beck je razpravljal danes s poslanci Gregorčičem, Spinčičem dr. Šusteršičem in dr. Kramarom o volilni

LISTER.

Občinska milosrčnost.

List iz Hottingena.

Poljsko spisala Marija Konopnicka.
Preložil F. V.
(Dalje.)

Sprüngli se zgane in se prestopa z ene noge na drugo. Zapazil je to gospod svetnik in priklonivši se blagohotno proti vrvarju, reče:

»Gospodje, gospod Sprüngli začne.«

»Gospod Sprüngli, prosimo! Kakšno doplačilo bi zahtevali od občine, ako bi vzeli na svoj dom kandidata?«

»Dvesto frankov!« reče vrvar in pretrga besedo, v negotovosti, če ni morda zahteval premalo.

»Kaj? Dve—sto fran—kov?« vpraša, navidezno začuden gospod svetnik. Potem se vstavi za hip: »Gospodje! Nič bi mi ne bilo ljubše kakor tako finančno stanje občine, ki bi dovolilo njenemu dobrodelnemu odseku take ogromne izdatke. Ker pa nikakor ni tako, moramo se na to ozirati in postaviti pristopnejše številke. Premislite se, gospod Sprüngli? Kako torej gospodje? Ste videli zobe kandidata? To je še krepak človek!«

»I kaj, zobje!« odzove se gostilničar iz Mainana. »To je še slabše, da so zdravi! Če stari začne jesti, to ga ne nasitim, a za delo ni zmožen.«

»Oho! Ne bojte se. Mi ga že naučimo!« meni Kāgi, mežikaje s škilastimi očmi.

»Jaz?« se razvname gostilničar. »Jaz s prstom ne zažugam otroku!«

»No, no!« odvrne Kāgi. »Orali boste lahko s hlapcem!«

»Vi morebiti? Kaj sem jaz Probst?«

Oba sta se zasmejala.

»Kdo pa ve, ali je Probst kaj kriv!« reče Kissling. »Starec se je morda napil!«

»Pri moji veri! Nihče ga ni videl pija-nega,« zavrne Lorch.

Toda to ni delo Probstovo, ampak njegove žene! Žena je zlobna...« odvrne se glas od klopi.

»Ta ženska je od vraga!« dostavi nekdo v kotu.

»Naj bo kakor že,« meni Sprüngli, »dosti, da se je stari Hänzli pri njem obesil!«

»Dobro se mu je moralo goditi.«

»Kako to?« vpije mesar Wettinger. »Jaz ga bom živil, oblačil, mu bom streho nad glavo dajal za ta mali denar od občine, in k delu ga ne bom smel siliti!«

»No seveda... Toda vendar!«

»Gospodje,« jih prekine gospod svetnik,

»preidimo h koncu te zadeve. Čas uradnih oseb je omejen. Gospod Sprüngli je zahteval dvesto frankov. Kdo izmed gospodov zahteva manj?«

Tišina.

»Kdo izmed gospodov licitira?« vpraša iznova gospod svetnik. »Gospod Sprüngli, premislite se, prosim.«

»Sem se že premislil,« reče Sprüngli. »Manj ne more kakor dvesto frankov.«

Gospod svetnik se obrne od njega.

»Kdo licitira, gospodje? Kdo licitira?«

»Sto petinosemdeset vzamem!« pravi počasaj, povdarjajoč vsak zlog, pek Lorch. — »Toda vsaj to zimo naj hodi v svoji obleki. Pri meni je toplo.«

Stari Wudnerli se ozre najprej po sebi, potem po dvorani in se hipoma začne tresti. Zdi se mu, da mu mraz že sega do kosti. V svoji obleki? Kakšno obleko pa ima? More li dobiti za svojo obleko kaj denarja? Komaj za kruh bi mogel dobiti in še to težko. Platneno bluzo ima, samo poletno bluzo. Kako naj v tej prebije zimo? Kakšna obleka je to?...

»Sto osemdeset z istim pogojem!« odzove se surovim glasom Dödöli, lastnik vinske kleti.

»Z istim pogojem?« misli stari Kuntz, in njegove suhe noge se tresejo vedno bolj. Usmiljeni Bog! Čemu so pogoji sploh? Saj

stoji tu, kakor Lazar pred ljudmi... Kaki pogoji so to?...

Po Dödöli izjavi nastane zopet tišina. Gospod svetnik stoji kakor na šivankah.

Nekaj časa se bavi s koščenim ščipalnikom, potem se posili k dobrohotnemu glasu in reče:

»Dalje, gospodje! Dalje! Kdo licitira?«

»Sto petinosemdeset!« reče končno Tödi Mayer. Na vsak način potrebuje hlapca. Dela ima doma že čez glavo.

»Sto šestdeset!« zakliče hipoma nekdo iz kota.

Ozro se! Ne verjamejo si. Navadno se popuša po pet frankov, nazadnje tudi po sedem. Toda, da bi kdo hotel vzeti celih petnajst frankov manj, se še ni primerilo.

Celo gospod svetnik pogleda radovedno v kot dvorane: tudi stari Kuntz dvigne glavo in gleda.

Nekoliko na stran, bližje vrat, za rameni licitatorov, pri ograji stoji razkoračen njegov sin, s kratko pipo v zobeh. Za roko drži najmlajšega dečka.

Starec odpre usta in gleda z mešanico strahu in upanja.

Sin se nasloni na ograjo, vzame pipo iz ust in stoji v prvi vrsti z glavo pokonci. Nihče mu tega ne šteje v zlo.

Otrok ima celo kopo, sam mora težko de-

preosnovi. Zvečer so pa razpravljali o porazdelitve volilnih okrajev za Sudetske dežele. Posvetovanje je vodil ministerski predsednik Beck, navzoč je bil tudi češki minister rojak dr. Pacak. **Zvečer je imel sejo italijanski klub. Italijani so sklenili, da prenehajo danes z obstrukcijo v odseku za volilno preosnovo.** Pogajanja z vlado, ki so trajala celi dan, niso ostala brezuspešna in je koncendirala vlada Italijanom, da po končanem glasovanju o kranjskih mandatih ne pride na vrsto Tirolska, kakor so prvotno določili, marveč da prično razpravljati o porazdelitvi mandatov v Šleziji. Italijanskim poslancem je naročil klub, naj prenehajo z obstrukcijo v odseku.

Carinski boj med Avstrijo in Srbijo.

Srbsko stališče.

(Izvirno poročilo »Slovenec«.)

Belgrad 9. julija.

Gledé vprašanja o carinskem sporu z Avstrijo vlada med vsemi srbskimi listi od prvega do zadnjega eden duh. Po tolikem obotavljanju in omahljivem popuščanju glede tolikrat imenovanega carinskega vprašanja se je v javnem mnenju ukoreninilo prepričanje, da se emancipacija gospodarske neodvisnosti od Avstrije dá doseči le s smelo, samozvestno in energično politiko, ne pa z vednim omahovanjem n cicanjem ter s politiko večnega popuščanja.

Srbska vlada je opustila svoje vedno popuščanje ter energično izjavila: do tu, dokler moremo, a dalje niti za las več! To je bil začetek borbe, ki bo zahtevala marsikatero žrtev, ki bo pa za srbsko kraljevino rešilna v kljub temu, da ji bo donesla neizogibno materialno škodo.

Srbska vlada je v svojem zadnjem odgovoru na zahteve grofa Goluchowskega odjenjala do skrajne meje. Potem pa, ko ni dosegla uspeha, je storila vse možno, da se odpro nova pota srbskemu izvozu.

Naravno je, da prvi uspehi na novih potih srbske izvozne trgovine početkom ne bodo baš sijajni in donašali niti približno enake koristi, kakor jo je donasala dosedanja trgovina v Pešto ali na Dunaj; toda s časom se utegne vse izboljšati in izguba nadomestiti.

Srbski ugledni trgovci so že v resoluciji »Srpskog trgovačkog udruženja« soglasno izjavili, da hočejo v sedanjem položaju dokazati, — »da so vedno pripravljeni doprinesiti vsako žrtev, da le obvarujejo samostojnost in dostojanstvo svoje domovine.«

V tej resoluciji se naglašajo zlasti: »da je bila vedno želja srbskih trgovcev, naj bi se dosegla trgovinska pogodba z Avstrijo na pravični podlagi tako, da bi koristila obema državam; če pa vsled nepravilnih zahtev dunajske vlade ne pride do uresničenja te želje, ne zadene zato Srbske nikaka odgovornost.«

Posebno se konstatira ta resolucija, da je srbska vlada pri tej priliki popolnoma pravilno umevala narodne interese.

Če se oni, katerih denarnice trpé v prvi vrsti na tak način izražajo o carinskem boju, potem ni čudo, da je med vsemi meščanskimi stanovni zavladala bojevitost navdušenost, katere veren odmev je srbsko časopisje.

Vsi srbski listi obširno razpravljajo samo o carinskem boju, a vsi v duhu nespravljivosti in nespornostimljenja ter proti nadaljni popustljivosti napram Avstriji.

Vsebinska razmotrivanja vseh srbskih li-

lati. Ena usta več pri mizi, to se precej pozna tam, kjer se tudi ti, ki so se k nji vsedli, ne nadejo do sita. Zastonj hraniti očeta ne more. Bog vidi, da ne more! Toda s tem, kar doda občina — poskusi. Ne zahteva veliko. Enkrat popusti trikrat toliko kakor kdorkoli od drugih. Dobička noče delati z občino in starim. Naj se mu vsaj lastni stroški, če tudi ne vsi, povrnejo.

Vsi razumejo to dobro; vsakdo izmed njih bi storil isto. Človek se, kakor vsaka reč, obrabi, in obrabljeni je v nadlego. Kdor ima zadosti, more tudi deda živiti, in ne samo očeta; kdor pa nima zadosti, seveda ne pojde krast. Stvar je jasna kakor solnce.

In vendar pada od te stvari, jasne kot solnce, nekaka posebna senca na čela vseh. Ljudje gledajo v stran, kakor bi si ne hoteli, ne mogli pogledati v oči. Tišina traja dalje kakor navadno. V tej tišini se slišijo težki, stoku podobni, vzdihli starega Kuntza.

Gospod svetnik pogleda ostro po ljudeh. Očividno se vzdrži sin.

»Torej gospoda,« začne, ko je nekaj časa molčal, — »res, sprejme se zadnja ponudba. Sto šestdeset frankov! Veseli me, zelo me veseli.«

Tu prekine. V resnici, ne ve, zakaj naj bi ga veselilo. Da ga veseli, ker že vsaj enkrat vsi odidejo, tega jim vendar ne more povedati v obraz.

Toda ta nagovor se pokaže prezgoden. »Sto petinpetdeset!« izpodbije sina Todi Mayer in si otira z rdečo, volneno ruto široko, potno čelo.

Sin se umakne molče od ograje in razpihuje ugaslo pipo. Toda deček, ki ga je držal za roko, zapazi v tem hipu starca.

(Dalje prihodnjič.)

stov, bodisi onih, ki simpatizirajo z vlado ali so nevtralni proti njej, bodisi opozicijskih, ali pa celo socialističnih, je približno sledeča: »Avstrija nas hoče kot manj vredne ponižati! Uničiti hoče naš ugled pred tujimi državami ter širnim svetom, posebno pa pred našimi pod tujim jarmom trpečimi srbskimi rojaki. — Goluhovski hoče napraviti iz samostojne srbske kraljevine avstrijsko pokrajino. To se ne sme zgoditi, pa naj stane še toliko žrtev! Največje žrtve v tem boju so za nas malenkostne, ker gre za vprašanje: biti ali ne biti. Naši pradedje prelili so potoke krvi, da so priborili svojim vnukom politično svobodo. Lažje bode njihovim potomcem žrtvovati denar, kakor našim prednikom glave za ohranitev z mečem pridobljene svobode ter izvojevanje gospodarske neodvisnosti.

Če je bila v stanu Rumunska, da je prenesla carinsko vojno ter odšla kot zmagovalka iz boja prerojena, bo tudi nam to mogoče. Carinski boj je za naš obstoj važnejši in usodnejši, kot resnična vojna. Če zmagamo v tem boju, smo storili več, kot bi bili dobili deset bitk na bojnem polju.« S tem, da listi zastopajo tako stališče, razvnamajo duhove in večajo mržnjo široke mase proti Avstriji, ki pri nas že davno ni bila dosti priljubljena.

Kakor čujem, pripravlja se v vrstah meščanov velik shod proti Avstriji. Ideja za ta meeting nastala je vsled vesti, ki se je včeraj razširila v Belgradu, da Avstrija, odnosno dunajska vlada neče dalje čakati, temveč hoče takoj začetek carinske vojne. Ta vest pa je namesto pričakovane strahu povzročila samo posmeh; zato listi ironično čude se sprašujejo, kako je to, da še niso prišli pred Belgrad donavski monitorji.

Dunajska vlada obvestila je srbsko, da ni prepovedan samo uvoz srbske živine v Avstro-Ogrsko, temveč prepovedan je tudi prevoz preko Avstrije v druge države. Ne sme se izvažati niti klavna živina, niti drobnica, bodisi živa ali zaklana, tudi krilate živali, niti bodisi svežega ali prekajenega mesa.

Govor ministerskega predsednika Weckera v ogrskem državnem zboru glede carinskega boja, je vse kroge v Srbiji neprijetno presenetil. Nadejali smo se povsem drugačnega prijateljstva od strani Madjarov, ki bi morali biti Srbom hvaležni radi postopanja v najhujših momentih boja Madjarov z Dunajem. Ni dvoma, da so ravno Srbi vsled svojega postopanja izdatno pripomogli do ugodne rešitve dolgotrajne ogrske krize ter si s tem nakopali sovraštva na Dunaju, ki se hoče sedaj zato osvetiti.

Stališče dunajske vlade je vsaj razumljivo, nikakor pa ne stališče ogrske vlade.

Vsi večji ter uglednejši madjarski časopisi ostro napadajo domačo vlado ter odkrito kažejo svoje simpatije postopanju Srbije.

Vse vesti o nesoglasju v srbskem kabinetu so neistinite in izmišljene. Izpustili so jih v svet po tendenčnem naročilu dunajski listi. Vsi člani naše vlade popolnoma soglašajo glede vseh vprašanj.

SKUPNOST ARMADE IN MAŽARI.

Znana je mažarska zahteva, naj vpeljejo v mažarskih četah skupne armade mažarsko poveljništvo. Oni, ki se potegujejo, da ostani nemščina skupni poveljni jezik, pa naglašajo, da so na Ogrskem le štirje čisto mažarski polki, v ostalih polkih so pa skoraj povsod v večini nemažarski vojaki. Zagovorniki skupnega poveljnega jezika se pa tudi jeze, ker uvaža vojno ministrstvo mažarski polkovni jezik v vseh polkih, če razume 20% moštva mažarsčino.

PODALJŠANJE DRŽAVNOZBORSKIH POSLANIŠKIH MANDATOV.

Z Dunaja poročajo, da nameravajo prekiniti 17. t. m. državnozbornsko zasedanje, odsek za volilno reformo pa naj bi zboroval do 31. t. m. Vlada je sodila, da reši odsek volilno reformo tako, da bi pričela zbornica z drugim branjem zak. načrta o volilni preosnovi, predno prično poletne parlamentarne počitnice. Ker pa odsek zelo zavlačuje preosnovo se ta ta načrt ni izvršil. Dvomijo pa tudi, da bi zboroval odsek za volilno preosnovo še mesca avgusta, ker že zdaj ne obiskujejo razni poslanci odsekovih sej in boje se, da odsek mesca avgusta ne bi bil sklepčen. Zato pa baje tudi odločni pristaši volilne preosnove ne ugovarjajo, če odgodijo razprave do začetka septembra. Pesimisti so pa že izračunili, da je sploh nemogoče izvesti volilno preosnovo v tej seziji in zato so izprožili, naj bi zbornica podaljšala poslancem mandate za eno leto. Temu načrtu pa nasprotujejo nasprotniki vol. ref., nasprotujejo ji pa tudi vodilni člani v gosposki zbornici. O načrtu, da podaljšajo poslancem mandate za eno leto, je izjavil dr. Sylvester, da bi obžaloval, ako izpremene ad hoc ustavo, samo da dokončajo razpravo o volilni preosnovi. Če bi pa le ne bilo mogoče rešiti volilne reforme predno poteče šestletna zakonita drž. poslancem določena doba, bi kazalo s posebnim zakonom, ki naj bi veljal kot dodatek k ustavi, podaljšati poslaniške mandate za eno leto. V izrednih razmerah bi pomenjalo podaljšanje mandatov manjše zlo. Novo izvoljena zbornica bi namreč morala pričeti vse delo na novo. Vložiti bi morali še enkrat vse predloge, neveljavni bi bili tudi dosednji odsekovi sklepi. Nova zbornica bi pa bila izvoljena na šest let in bi ne bila glede volilne preosnove vezana na noben rok in bi se tudi ne dala vezati. Sploh je po njegovem mnenju boljše, da se izogne burnim novim volitvam, ko bi imeli pri dobri volji nove zbornice zopet v najkrajšem času nove voltve. Vprašanje o podaljšanju mandatov postane aktueltne šel, ko se pokaže, da sedanja zbornica ne bi mogla do konca januarja prihodnjega leta končati volilne preosnove. Danes pa še ni kljub počasnosti položaj tak, da bi ne izvedli preosnove v

čas, ki še preostaja zbornici. Šele, ko bi ne bilo mogoče misliti, da dokonča zbornica volilno reformo v tem času, bi morali razpravljati o podaljšanju mandatov za najdalje eno leto. Gotovo bi zbornična večina rajši glasovala za podaljšanje mand., kakor pa za nove volitve. Za podaljšanje mandatov bi se gotovo dobila dvetretjinska večina.

ZAKONSKA REFORMA V JUSTIČNEM ODSEKU.

Včeraj se je vendar končno posrečilo načelniku pravosodnega državnozbornskega odseka dr. Ferjančiču, da je zbornal sklepčni justični odsek. Ferjančič je dal besedo divjaku poslancu dr. Tschannu, da poroča o razdružitvi zakona. Dr. Tschann je prosil justično upravo in odsek. Člane, naj ne samo z ozirom na pravico, marveč tudi z ozirom na čisto človeštvo glasujejo za odpravo § 111 obnovega državlanskega zakonika in dvornih dekretov z dne 26. avgusta 1814 in 17. julija 1835.

Krščansko-socialni poslanec Schöpfer želi naj izjavi vlada, kako sodi o izproženi zadevi.

Vladni zastopnik, ministerialni svetnik dr. Schauer izjavi: Dvomljivo je, če so poročevalčevi nasveti v zadevi delne zakonske preosnove res taki, da bi imeli uspeh. Poročevalčevi predlogi se, kakor sodi, dotikajo prepornih in občutljivih točk, ki se dotikajo političnega in verskega prepričanja. Ker je izšla iniciativa za predlogo iz poslanske zbornice, prepusti vlada odseku, da odloči, ali prične meritorno razpravo. Vlada, ki je prevzela svoje mesto z natančno omejenimi nalogami, za katere potrebuje zbrane parlamentarne moči, da izvrši, kar je prevzela, le želi, da novi boji in spori med strankami ne odvrnejo pozornosti zbornice od danih nalog in jih tako ne spravljajo v nevarnost. Vpraša, če je ravno zdaj primeren čas, da se prične razpravljati o taki sporni zadevi, kakršna je zakonska reforma, ravno pred koncem sedanje legislative dobe, ko ima zbornica še rešiti važne in neodložljive zadeve.

Poslanec Schöpfer govori o stališču, ki ga zavzema cerkev glede zakona. Soc. demokratiški poslanec Seitz je seveda govoril, naj vpeljejo obligatorični civilni zakon. Ko govori še divjak Oñer, zaključil predsednik sejo, in naznani, da se vrši prihodnja odsekova seja v petek.

KONEC TROZVEZE.

Pariški »Nouvelle Revue« priobčuje dopis italijanskega publicista Raquénija, ki trdi, da trozveza gotovo razpade prihodnje leto ali pa l. 1908. Italijanski poročevalec se sklicuje na Rudinija, ki je izjavil, da je stavila Nemčija Italiji nož na vrat, ko je zahtevala, naj ponove Italijani predčasno pogodbo, in jim je dovolila gospodarske koncesije. Besedila pogodbe sicer niso izpremenili, pač pa razlagajo pogodbo zdaj v Italiji drugače, kakor svoj čas, kar jim seveda v Berlinu ni všeč. Nikdar ne odpusti Nemčija Italiji, da je priskočila v Algecirasu Francozom napomoč. Bivši italijanski poslanec Groppi je izjavil Rudiniju, da razruši trozvezo naravni razvoj, Italija bo pa sklenila z Avstrijo glede Balkana posebno pogodbo. Cesar Viljem nima v Italiji več onih simpatij, ki jih je imel svoj čas. V svoji brzjavki avstrijskemu in nemškemu cesarju je pa kralj Viktor Emanuel namenoma izpustil besedico »mojih« pred besedo »zaveznikov«. Gotovo je sicer, da sledi temu članku vladni italijanski dementi, a položaj je pa le resnično označen.

MENELIK IN ABESINSKI DOGOVOR.

Pariz, 11. julija. Neguš Menelik si je pridržal nekaj dni premiselka, predno odgovori na določbe anglo-franko-italijanskega dogovora glede Abesinije.

UPORI RUSKIH VOJAKOV.

V Moskvi so se uprli vojaki 7. rezervnega kavalerijskega polka. Ko so nastopili proti upornikom peši in dragonci, so se zaprli kavaleristi v vojašnico in so streljali nanje. Napad dragoncev se ni posrečil. Ubit je bil neki častnik, ranjenih pa več dragoncev.

RUSKI CAR NA POTOVANJU.

V Kronstadtu se govori, da odpotuje car v Libavo, da pozdravi angleško brodovje. Izključeno ni, da obišče tudi Kronstadt. Baje se sestaneta koncem avgusta cesar Viljem in ruski car.

ITALIJANSKA POSADKA ZAPUSTI KRETO.

»Agenzia Stefani« poroča, da je obvestila Italija velevladi, da zapuste italijanski častniki, podčastniki in karabinieri službo v krečanskem orožništvu, ker po dovršenih reformah ne bodo več potrebni.

PRED ATENTATOM NA RUSKEGA CARJA.

Dasi je park pred Petrovim Dvorcem strogo zastražen, so le našli zavoj, v katerem je bila prazna bomba. Sodijo, da je položil zavoj kak dvorni uradnik.

REVOLUCIONARJI ROPAJO.

Dne 11. t. m. je streljalo v Peterburgu več oseb na blagajnika Gašperoviča, ki je imel pri sebi 25.000 rubljev. Ranjenemu Gašperoviču so vzeli ves denar.

Roparji so napadli vlak, ki vozi med Moskvjo in Jaroslavom. Ubila sta bila neki izprezvodnik in neki potnik. Roparji so odnesli nad 27.000 rubljev.

V Varšavi so pa napadli roparji dva uradnika, ki sta se peljala na finančni urad v spremstvu dveh vojakov. Dva vojaka sta bila ranjena, eden ustreljen. En uradnik je rešil 60.000 rubljev, 18.000 rubljev so pa odnesli roparji.

Dnevne novice.

+ **Zastave na postajah nove železnice.**

Tolminsko okrajno glavarstvo je odredilo, da smejo biti na postajah povodom otvoritve nove železnice le državne in **deželne zastave. Kar velja glede deželnih zastav na Goriškem, mora veljati tudi na Kranjskem!** Naša deželna zastava je belo-modro-rdeča zastava in nikomur ne pustimo, da bi jo preziral. Kakor bodo na Goriškem vihrale na ondodnih kolodvorih **deželne zastave**, tako morajo tudi na Kranjskem! Ta bi bila lepa, da bi se Slovincem na Kranjskem merilo z drugo mero, nego drugod. **Pozivamo vsa kranjska županstva ob novi progi, da takoj od okrajnega glavarstva v Radovljici odločno to zahtevajo!** Kar je odredilo glede deželnih zastav na Goriškem tolminsko okrajno glavarstvo, to mora glede deželnih zastav odrediti tudi radovljiško okrajno glavarstvo! Naša kranjska deželna zastava je enakovredna z goriško deželno zastavo! Pozivamo tudi kranjske in primorske slovenske občine, da **okolu in okolu postaj in ob progi postavijo vse polno mlajev s samo slovenskimi zastavami!** Okolu postaj, na hišah, drevju itd. naj **plapolajo samo slovenske trobojnice, da bodo gostje vedeli**, da je tu slovenska zemlja in da se bodo mogli prepričati, da je nevarno žaliti in zapostavljati tako zaveden narod, kakor je naš!

+ **Goriški Slovenci — složni.** »Soča«

piše: Najsi smo Slovenci na Goriškem strankarski razdeljeni, najsi se i bijejo nekrvavi strankarski boji, ki so prepogosto prav ostri, vendar nas težki udarci združujejo v krepek, solidaren odpor. Škandal, ki so nam ga poskrbeli v »Görz-Gorizia« na goriškem kolodvoru, nas je našel združene v najrežekjšem odporu. Goriški Slovenci smo združeni v eno samo bojno četo, ki si bo znala izbojevati popolno zadoščenje za storjeno žaljenje in krivico. Rodoljubi v celi deželi naj družijo okoli sebe ljudske mase, da bo nastop Slovencev v celi deželi glasen in jasen memento visoki gospodi, kako se ne sme šaliti z našim narodom.

+ **Napis »Görz-Gorizia« odpravljen.** Danes opoldne smo dobili iz Gorice brzjavno poročilo: **Samo nemško - italijanski napis »Görz-Gorizia« na goriški postaji nove železnice se odstrani.** Za sedaj ne napravijo nobenega napisa.

+ **S čem hočejo preprečiti volilno reformo.** Liberalci in Vsenemci poizkušajo vse mogoče stvari, da bi preprečili vsako volilno reformo. Kjer je morejo najti kak polenček, pa ga vržejo pred vladni načrt, samo da ne bi prišlo do reforme. Saj to vedo, da mora vsaka volilna pravica popihati z obzorja take ničvredne stranke. Lahki so začeli obstruirati, ker vedo, da ni mogoče narediti takega volilnega reda, po katerem bi obdržali svojo krivično nadoblast. Dobro jim je odgovorilo tržaško delavstvo, ki je zagrozilo s stavko in z glasno demonstracijo povedalo tej siti gospodi, da je zdaj nastopil čas, ko naj gre v kot in naredi prostora bolj opravičenim zastopnikom. Vsenemci se tudi obnašajo kakor telčki in bleketajo neprenehoma, pa to nič ne pomaga. Zdal so pa izveliki še en kanon, da uničijo volilno reformo. Vsenemec Tschann hoče, da se takoj začne razpravljati o razporoki. Njemu je razporoka veliko nujnejša, nego volilna reforma. Seveda je tega mnenja tudi nadsvetnik s kravjim zvoncec dr. Ferjančič, ki je sklical sejo in so otem razpravljali. Najzanimivejša je pri tem vladna izjava. **Stotisoči podpisov proti razporoki so vplivali na vlado, ki je v justičnem odseku izjavila, da se ne upa zdaj priti s predlogom glede razporoke na dan, ker je to »občutljiva točka«.** To je debelo gledal nadsvetnik s kravjim zvoncec, ki mu je razporoka tako simpatična! Vlada je pa tudi izjavila, da so zdaj v zbornici veliko nujnejše stvari na dnevnem redu, ki se naj ne motijo s takimi predlogi, **v prvi vrsti volilna reforma, ki mora biti rešena.** Gospodom liberalcem in vsenemcem se je nos pobesil, in zdaj čakamo, kaj si bo ta čedna družba še izmislila, da bi ljudstvo goljufala za volilno pravico.

+ **Socijalistična demonstracija v Trstu proti nasprotnikom volilne reforme.** V Trstu socialni demokratje, združeni z nasprotniki laških liberalcev, uprizorili so demonstracijo, ki je jako dobro uspeła. Na tisoče ljudi se zbralo pred mestno palačo in vpilo: »Dolati tatovi milijonov«, »Smrt poneverjevalcem«, »Propala kamora«, »Smrt Venezianu!« Vojdja socialcev, Pittoni je govoril dolg govor, kjer je ožigosal postopanje laškega parlamentarnega kluba, ki zavlačuje z obstrukcijo volilno reformo. »Piccolo« demonstracijo na kratko omenja in se mimogrede v drugem članku opravičuje. Lahki, pravi, ne mislijo zavlačevati volilne reforme, pač pa

se hočejo braniti proti krivici, ki utegne »uničiti nacionalno existenco ene cele provincije«. Grozno hudo! Resnica pa je: »Narodni« laški liberalci so obstruirali zato, ker bi tudi med Italijani po splošni in enaki volilni pravici zmagovalo delavsko ljudstvo. Grožnja s stavko in demonstracijami je liberalce ugnala v kozji rog. Izkušali so preslepiti ljudstvo s tem, da so mu trobili vedno, da jim volilna reforma narodnostno škoduje, češ, zdaj bodo Slovani zmagovali v Istri. Tržaško delavsko ljudstvo pa pravi, da naj zmaga oni, ki mu gre zmaga po njegovem številu, da le pade ta liberalna klika, ki izkorišča vso politiko le v svoje zasebne namene. Ta liberalna gospoda, ki je tako širokoustna, se je takoj ustrašila, ko je slišala ogorčeni ljudski glas. Liberalci so korajžni le toliko časa, dokler se jim na prste ne stopi. Taki, kakor v Trstu, so pa liberalci povsodi.

× **Cerkveno odlikovanje.** Vsled smrti stolnega prošta dr. Janeza Kulavica izpraznjen, od prostega škofovega imenovanja odvisen kanonik pri ljubljanski stolnici je podeljen prečastitemu gospodu konzistorjalnemu svetniku Jožefu Šiška, ravnatelju kn.-šk. ordinarijatne pisarne.

Župnik Janez Brence na Preski je imenovan za duhovnega svetnika.

Kanonično vmeščen je bil včeraj v škofijski kapeli novoimenovani kanonik kolegijatnega kapitela v Novem mestu, veleč. gospod Janez Virant, dozdaj župnik v Mokronogu.

+ **Osebnostna vest.** Prelat dr. Franjo Volarič, apostolski protonotar in generalni vikar biskupa msgr. Mahniča s Krka se je prišel zdraviti v Kamnik.

× **Nevarno je obolel pesnik** g. Janez Bilc v Il. Bistrici. Priporoča se vsem duhovnim sobratom in znancem v molitev.

+ **Vilharjev spomenik.** Iz Postojne se nam piše: Priprave za postavitev Vilharjevega spomenika so se že pričele. Soditi po temelju, bo spomenik velikanski. Odbor za prireditve veselice tudi pridno deluje.

+ **Nova železniška zveza.** Iz Reke nam poročajo: V budimpeštanskem trgovinskem ministrstvu imajo izdelana dva železniška načrta, kako zvezati Reko z Mažarsko. Prvi načrt je: Karlovac - dolina Kulpe - Reka, drugi pa Ogulin-Cirkvenica-Kraljevica-Bakar. Za drugi načrt je zelo zavzet Košut. Drugi načrt je težavnejši, ker je težko speljati železnico zaradi globoko zarezanega bakarskega morskega zaliva. Na vsak način se stvar kmalu odloči.

+ **Umrli** je v Poreču ondodni stolni prošt, monsg. Ivan Pesante. Bil je vzgleden duhovnik, a Slovanom je bil skrajno krivičen. Marsikod je s pomočjo svojega velikega vpliva zatrl v hrvaških župnijah starodavne liturgične običaje, ki so mu bili strahovito zopni. Pri ljubljani pa je bil pri poreških liberalnih patricijih in »Piccolo« mu poje veliko hvalo. Seveda to ne vrže nobene sence na njegovo drugače vzorno duhovniško življenje.

— **Popustek na zemljiškem in hišnem davku,** znižanje pridobinske glavne vsote in določilo pridobinskega davka od podjetet, zavezanih javnemu dajanju računov za leto 1906. Po ukazu c. kr. finančnega ministrstva z dne 26. maja 1906 št. 39.540 se je v smislu členov IV. do XI. postav z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220, za leto 1906, 1. popustek na zemljiškem davku na 15 odstotkov in na hišnorazrednem in hišnonajemniškem davku na 12inpol odstotka določil; 2. je ostalo znižanje pridobinske glavne vsote kakor pretekla leta, ter se je 3. določilo davčno merilo za v § 100, odstavek 1 in 5 omenjene postav o neposrednih osebnih davkih navedene, javnemu dajanju računov zavezanec podjetet na 10 odstotkov.

+ **Društvo »Abstinent« v Ljubljani** naznanja, da prične izdajati protialkoholno knjižnico, katere prvi snopič izide povodom prvega slovenskega protialkoholnega kongresa, katerega priredi prihodnjo nedeljo 15. t. m. v mali dvorani hotela »Union«. Knjižnica bode izhajala v samostojnih snopičih, kateri bodo prinašali poljudno pisane, izvirne razprave o alkoholizmu. Prvi snopič bode prinesel razpravo gospoda župnika Avseca pod naslovom: »Proti alkoholu — brez dvoma!« Vsak snopič bode obsegal po eno ali več tiskovnih pol. Snopič z eno tiskovno polo bode stal 10 vin., z več polami razmeroma več. Naročnike sprejema društveni tajnik Ivan Podlesnik, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Snopiči pa se bodo prodajali tudi v »Katoliški bukvarni« v Ljubljani.

— **Staroslovenski jezik na dalmatinskih gimnazijah.** Kakor poročajo dalmat. listi, so letos maturanti na dalmatinskih gimnazijah bili prvokrat izprašani iz staroslovenskega jezika, ki so ga šolske oblasti pred tremi leti uvedle v dalmatinske gimnazije.

— **Umrli** je v Štefanji vasi posestnik in gostilničar g. Ivan Čerin. Pogreb v petek ob 4. uri. Zalujoči rodbini naše sožalje!

— **Na verigo se je obesil.** Obesil se je v Zalogu pri Postojni gospodar Franc Zigman, podomače Frlan. Žena ga je našla visečega na verigi. Star je bil že 60 let, in kakor pravijo, se mu je zmešalo.

— **Utopljenca** so našli v Soči v bližini Gorice. Truplo so spoznali. Ponesrečenec je mizar Edvard Andlovce iz Ajdovščine, ki je utonil, ko se je kopal blizu Solkana.

— **Hudo se je opekla** Marija Kralj, stanujoča v Kjadinu poleg Trsta. Težko da bode okrevala.

— **Obesil se je** dne 9. t. m. Janez Perušek, podomače Mezin, posestnik v Podcerkvi, župnije Stari trg pri Ložu. Zadnje dni je bil ves pobit in žalosten. V tej otožnosti si je končal življenje.

— **Smrtna kosa.** V Gorici je umrl gospod Anton Fajt, pekovski mojster. — V Kostanjevici na Dolenjskem je umrl odvetnik dr. Fr. Prevc. — V Šiški je umrl Šmoljcevec Francelj, delaven član ondodnih društev.

— **Iz Soče so potegnili,** in sicer pri Sušičevi tovarni vrvi, truplo Ed. Andlovca, ki je utonil v Soči pri Solkani dne 29. m. m. Truplo so prepeljali v mrtvašnico na tukajšnjem pokopališču.

— **Truplo davčnega kontrolorja Jereba najdeno.** Iz Kranjske gore se nam poroča z dne 11. t. m.: Danes so dobili truplo davčnega kontrolorja J. Jereba, kateri se je, kot znano umorjen, že pred dvema leti izgubil. Poleg trupla je ležala njegova puška in dve patroni. Dobili so ga dve uri oddaljeno od Kranjske gore v kraju Mala Pišnica. Dobila sta okostje dva posestnika Alojzija Pečar in Gabrijel Kos, ko sta iskala jagnjeta.

— **Oproščeni bivši poštar Murschetz** je zasledovan radi tatvine. Govori se, da je radi nekaterih njegovih dejanj v Logatcu začasno suspendiran ondodni poštar Muley.

— **Velikanski naraščaj prometa** se kaže pri poštnem uradu pri Dev. Mariji v Polju; saj zdi se tako, ker si je poštna upraviteljica privzela praktika iz papirne tovarne, ki slednji dan prav pridno prakticira. Oba pa nadzoruje prav pogosto poštni komisar; zato pa trdno upamo, da bo »zastopnost« teh treh idealnih poštarjev povzdignilo ugled te pošte!

— **Hitra smrt.** Zidarski pomočnik Viktor Mali, star okoli 40 let, rojen blizu Litije in v zadnjem času na stanovanju v Šiški, je pretekli petek malo preveč pil pri Gorcu na Veliki Loki. V soboto jutraj so ga našli na cesti mrtvega. Bil je menda tudi božjasten. V ponedeljek je bil pokopan.

— **Razstava vajeniških del na Bledu.** C. kr. trgovinsko ministrstvo je dovolilo za razstavne stroške subvencijo 200 K. — Posojilnica v Radovljici je dovolila znesek 50 K. — Hranilnica in posojilnica za Blejski kot je dovolila znesek 25 K, županstvo Ribno pa 20 K. Vajencev je precejšnje število zglašenih; ker se nekateri še niso oglasili, naj to takoj store na razstavnem odboru na Bledu. — Vajenci z najboljšimi izdelki dobe diplomu in hranilno knjižico do 20 K ter eventualno povrnitev nastalih stroškov za surovino. Razstava bode odprta dne 5. avgusta in bo trajala do 19. avgusta v »Blejskem domu«. — Razstavnemu odboru.

Koroške novice.

k **Mažarska predrznost.** V nedeljo dne 1. t. m. so se ustavili huzarji na potu od Celovca proti Mariboru v Velikovu, kjer so dobili svojo menažo. Kuhali so, kakor navadno pred cerkvijo. Ko so se pele inicije okrog cerkve, se kuharji niti odkrili niso Najsvetejšemu. Ravno med prvim evangelijem prihaja celi oddelek tako blizu, da so se ljudje morali celo umikati; toda reverence ni razven jednega nihče izkazal. Tako je bilo tudi pri drugem evangeliju. Naravnost obsojati pa se mora dejstvo, da je pri zadnjem blagoslovu kuhar par korakov od duhovnika oddaljen sekal celo drva. Ni li to naravnost motenje vere, ali nima vojaštvo v takih slučajih nobenih predpisov? Radi tega javnega pohujšanja se je vložila pritožba.

k **Stavka mizarovskih pomočnikov** je v Beljaku.

k **Vseh tujcev** je letos ob koroških jezereh do sedaj 2990 za 190 manj, kakor lani ob tem času.

Štajerske novice.

š **Ubogi Brežičani,** ki bodo v kratkem izgubili svojega nemškega občinskega tajnika. Znani Schallonki, ki je bil skoraj vsak teden v kazenskih preiskavah zaradi pretepov, bo dal namreč Brežičam slovo. Pa zdravi!

š **Glavar pl. Vistorini,** ki je ob zadnji sokolski slavnosti v Brežicah doživel vse polno blamaž, se hoče zanje odškodovati s tem, da z neko mrzlično naglostjo napravi ovadbe proti odličnim Slovincem. Na strani mu stoji kot pravni pomočnik nemški advokat, ki sicer nima drugega dela. — Gospod nobile Vistarini, če še tako divjate proti Slovincem, vendar ne spravite s sveta resnice, da ste bili prisiljeni ob zadnji sokolski slavnosti prositi oproščanja nekega »Sokola«, toda — in to je značilno za Vas — še-le potem, ko Vam je povedal, da je rezervni častnik, ki zahteva zadoščenja z orožjem.

š **Rudarski akademik Galler,** ki je, kakor smo poročali včeraj, že v nedeljo začel v gore pri Ljubnem, se še do danes t. je peti dan ni vrnil. Vse iskanje po njemu je bilo doslej zaman.

š **Šolske počitnice v šoštanjskem okraju** so definitivno določene od 16. avgusta do 15. oktobra.

š **Napad na poštni voz** v Cmureku, o katerem smo zadnjič poročali, je izvršil postiljon sam. Izmisli si je, da sta ga dva moška napadla in odnesla 2000 K v denarju in eno priporočeno pismo. Te stvari so v resnici zmanjkale, a prilastil si jih je nepošteni postiljon sam. Dejanje je že priznal. Denar je porabil, da je pri davkarji odrajal zneske,

ki so mu jih ljudje izročili, pa jih je za-se porabil.

Ljubljanske novice.

lj **Volilna reforma in občinski zastop.** Na našem magistratu se menda res hočejo norca delati iz delavstva. V zadnji seji se je župan glede volilne reforme izgovarjal na odsek, odsek pa tudi po tej županovi izjavi še do danes ni imel seje. **Jutri je zopet seja občinskega sveta,** a na dnevnem redu še vedno ni volilne reforme. Po jutrišnji seji se začno počitnice občinskega sveta in z volilno reformo kljub »obljubi« še dolgo ne bo nič. **Pričakujemo, da se bo o tako nečuvnem postopanju na današnjem liberalnem shodu v »Mestnem domu« in o svoji županski častni besedi izjavil predsednik narodno-naprednega izvrševalnega odbora za tako postopanje odgovorni župan Ivan Hribar!**

lj **Odlični gostje mimo Ljubljane.** Predvčerajšnjim se je peljal mimo Ljubljane vojv. Mecklenburg-Schwerin. Obedoval je v restavraciji g. Schreya na kolodvoru ter se je jako pohvalno izrazil.

lj **Tudi štrajk.** Učitelji obrtnih šol iz raznih krajev naše dežele imajo že od sredi aprila nekaj »risarski tečaj« na tukajšnji c. kr. obrtno-strokovni šoli. Včeraj popoldan so imeli določeni uri pri prof. V., ki jih pa baje ni pustil v šolsko sobo ob izvenrednem času — in buknila je ustaja. Tudi ob določenem času niso šli v šolo ampak na sprehod. Zastonj je bilo posredovanje ravnateljevo; učitelji so ostali pri svojem sklepu.

lj **Trgovski in obrtni tečaj** se vrši od 2. do 14. t. m. na tukajšnji obrtno-strokovni šoli za one ljudske učitelje, ki poučujejo ali nameravajo poučevati na obrtnih šolah. Udeležuje se ga 29 učiteljev in sicer 9 iz Ljubljane in 20 iz dežele. — Včeraj so si ogledali pod vodstvom gospoda ravnatelja Šubica ljubljansko tobačno tovarno in delavnice kranjske stavbinske družbe, prejšnji teden pa mestno elektrarno in vodovod v Klečah.

lj **Umrli** je 14 let stari sin gospoda deželno-sodnega svetnika Franca Vedernjaka, dijak III. gimnazijskega razreda Franc Vedernjak.

lj **Poslopje za licealno knjižnico** poleg novega gimnazijskega poslopja na Poljanah bode zgrajeno na podlagi posebnega načrta.

lj **16letno deklico zadela kap.** Nedavno je v Ljubljani 16letno deklico, hčerko železniškega mojstra gospoda Bizjaka, zadela kap.

lj **Vojaške vesti.** Včeraj jutraj ob 8. uri so se peljali mimo Ljubljane z Notranj. domobranci, ki so nastavljeni v Celju in Mariboru. — Včeraj popoldne so se pripeljali z gorenjskim vlakom rezervisti 17. pešpolka, ki so imeli vaje okoli Bovca.

lj **Radi dezertiranja preganjan.** Vojaška oblast v Ljubljani preganja neaktivnega poročnika deželnoobrambovskega polka št. 27. Ivana Jagra radi dezertiranja.

lj **7000 kron »Slov. planinskemu društvu«** je daroval starosta slovenskih planincev g. Kadilnik.

lj **Prisiljenec Franc Misti** iz Brillona, ki se je dne 22. junija na tuk. kolodvoru na glavi poškodoval, je danes v tukajšnji bolnici umrl.

lj **Na policijskih ogledih** se nahaja slika dunajskega trgovca s kolesi 38letnega Leona Hirschberga ki je od tam pobegnil, potem ko je učinil 5200 K poneverbe na kolesih in zapustil 160.000 K goljufivih dolgov.

lj **Iz lahkomišljenosti zlomil nogo.** Včeraj se je peljal s konjem na Brezovici proti domu, tamošnji delavec Ivan Dolenc, ki je stal na vozu in konja podil. Dolenc se je prevrgel, in padel z voza in si zlomil desno nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

lj **Občni zbor pogrebnega društva Marijine bratovščine** je sklenil 9. t. m., da s preuredbo pravil toliko časa počaka, dokler vlada ne reši cerkvenih tarifov, ki so predloženi. Do tistega časa društvo plačuje pogrebe še po starem tarifu.

Razne stvari.

Afera Zeller-Prohaska. Proti Prohaski so vložili le obtožbo, da je goljufal mlada dekleta pod pretvezo ženitve in da je pomagal Frideriki Zeller, dobiti denar na vrednostni papir umorjene Mayerjeve. Friderika Zeller je prijavila ničnostno pritožbo in pričakuje zdaj nestrno odgovora. Državni pravdnik plem. Andrioli se je pritožil zoper obsodbo Mici Zellerjeve.

Telefonska in brzojavna poročila.

KRANJSKA IN ODSEK ZA VOLILNO REFORMO. — KOČEVSKI MANDAT SPREJET. — BOJ ZA ŠTAJERSKE SLOVENCE.

Dunaj, 12. julija. V današnji seji odseka za volilno reformo so Italijani prenehali z obstrukcijo, ker jim je vlada obljubila, da se bo ozirala na njihove želje glede Goriške in Istre. Čuje se, da Italijani ne zahtevajo novih mandator, ampak hočejo le novo razdelitev volilnih okrajev.

Dunaj, 12. julija. Odsek za volilno reformo je danes sprejel kočevski mandat, kljub temu je novi slovenski mandat na štajerskem, ki naj bi bil nekaka kompenzacija za nemški mandat na Kranjskem v nevarnosti, ker se čuje, da so se nemški krščanski socialci premislili in baje hočejo sedaj glasovati proti sedmemu slovenskemu mandatu na štajerskem.

Dunaj, 12. julija. Po prenehanju italijanske obstrukcije je odsek za volilno reformo danes dopoldne nadaljeval debato o Kranjski. Mladočeh Hruby je izjavil, da bodo Mladočehi glasovali proti Plantanovemu predlogu za ločitev mest od kmečkih občin, ker stoje na stališču da se naj mesta in kmečke občine pri vo-

lilnih okrožjih ne ločijo. Wastian je svaril proti kakik kompenzaciji za kočevski mandat, češ, da je taka kompenzacija izključena in da bi imela resne posledice. Češki narodni socialist Choc se je tudi izjavil, da bi glasoval proti Plantanovemu predlogu, ker je večina čeških poslancev na stališču, katerega je označil Hruby. Odsek je s 23 proti 17 glasovi sprejel Lecherjev predlog, da se število kranjskih mandatov pomnoži od 11 na 12 in da se tako ustvari kočevski mandat. Za ta predlog so glasovali vsi Nemci, proti vsi Slovani, Italijana Bartoli in Malfatti konservativno češko veleposelstvo in soc. demokrat dr. Adler. Nato je bil s 26 proti 18 glasovi sprejet predlog Slovencev, da se iz kočevskega mandata izloči belopeško občino in mešano občino Čeplje. Dr. Susteršič je nato predlagal, naj se za nemški kočevski mandat da koroškim Slovincem še en mandat, kar pa je bilo odklonjeno z 25 proti 19 glasovom. Ko je bil ta predlog Slovencev odklonjen, je predlagal dr. Susteršič, naj se resumira svoječasni Plojev minoritetni predlog za ustanovitev sedmih slovenskih mandatov na štajerskem. Ta predlog je bil sprejet z 26 glasovi proti 18, naker se je takoj pričela nova razprava o razdelitvi volilnih okrožij na štajerskem. Poslanec Ploj je označeval še en mandat za štajerske Slovence kot pravično kompenzacijo za nemški mandat na Kočevskem. Ostro so govorili proti Stürghk, Wastian, Kaiser, Malik, češ, da bi ta mandat spravil vso volilno reformo v nevarnost. Glasovanje bo danes pozno zvečer.

Dunaj, 12. julija. Po Lecherjevem predlogu, naj bi obsegal kočevski mandat: 1. sodniški okraj Kočevje, izjemši občine Banja Loka, Goro, Osivnico, 2. iz novomeškega sodniškega okraja bi priključili temu mandatu Poljane (Pölland) in Čermosnjice, 3. iz ribniškega okraja Peven (Jägerndorf) 4. potem iz žužemberškega Smuk (Langenthon) 5. iz črnomeljskega okraja Stehanje (Stockendorf) in Čeplje in končno 6. tudi belopeško občino. Dr. Susteršič je predlagal ločeno glasovanje o točkah 1 do 4 in 5 ter 6. Točke 1 do 4 so bile sprejete z 26 proti 18 glasovom, pri točki 5 je bila občina Čeplje odklonjena od kočevskega mandata z 26 proti 18 glasovom in pri točki 6 odklonjena belopeška občina z 26 proti 18 glasovom. Nato so bila sprejeta nespremenjena ostala volilna okrožja na Kranjskem. Predlog Plantanov je bil odklonjen z 26 proti 11 glasovom. Nato je dr. Ploj oddal predsedstvo Malfattiju.

Dunaj, 12. julija. Proti resumiranju glede koroških mandatov so glasovali vsi Nemci in Italijan Bartoli, s Slovani pa je glasoval socialni demokrat dr. Adler, za resumiranje glede štajerskih mandatov so s Slovani glasovali dr. Adler, nemški krščanski socialci in nemški konservativci, proti vsi Nemci. — Nova debata o štajerski se še vrši. Mnogo je živahnih prizorov. Vsenemci psujejo nemške krščanske socialce in konservativce ter groze, da bodo tudi Derschatto zapodili iz zbornice.

Dunaj, 12. julija. Poslanci Slovenske zveze so storili, kar je bilo v njihovi moči, da dosežejo za Slovence kar mogoče ugoden uspeh pri volilni reformi. Med nemškimi strankami vlada sedaj silno ogorčenje proti nemškimi kršč. socialcem, ki ji je »Slovenska zveza« pridobila, da so glasovali vsaj za resumiranje štajerskih mandatov. Nemci imajo zdaj namen, da nov slovenski mandat na štajerskem preprečijo in dovolijo k večjemu še en slovenski mandat na Kranjskem. Boj je hud kakor za časa celjske postavke.

Dunaj, 12. julija. Danes ob 3. uri so bili voditelji Slovencev pri ministrskem predsedniku Becku zaradi volilne reforme.

ZOPET VELIKA DEMONSTRACIJA ZA VOLILNO REFORMO V TRSTU.

Trst, 12. julija. Včeraj zvečer je bil tu po shodu v »Delavskem domu« zopet velika demonstracija za splošno in enako volilno pravico. Množica je ustavila vse tramvajske vozove. Pittoni je naznanil množici, naj pride pride vse danes zvečer pred »Delavski dom«, če do tedaj italijanski poslanci ne ustavijo obstrukcije proti volilni reformi. Pred uredništvom »Piccola«, ki nasprotuje volilni reformi, je bila velika demonstracija. Aretiranih je bilo pet oseb. Tudi nekaj strelav iz revolverjev je bilo čuti. Vseh demonstrantov je bilo nad 5000.

Trst, 12. julija. Danes je mirno. Včeraj so pobili okna pri tramvajskih vozovih, tudi v hotel Volpich je priletelo več kamnov. Oblak je dobil v glavo opeko, ki mu je prebila žilo. Krvavečega je obvezal neki zdravnik.

ZOPET NESREČA V GORAH.

Inomost, 12. julija. Dunajski fabrikant Franc Breunig je padel na gori »Pet aposteljev« tako nesrečno, da se je ubil.

DREYFUS OPROŠČEN!

Pariz, 12. julija. Danes je kasacijsko sodišče proglasilo razsodbo v pravdi proti Dreyfusu. Sodba je kasirana brez odkazanja na novo vojno sodišče, torej Dreyfus brezpogojno oproščen.

ATENTAT NA ADMIRALA ČUKNINA.

Sevastopol, 12. julija. Neki mornar je ustrelil na admirala Čuknina, poveljnika črnomoškega brodovja, ko se je admiral sprehajal po vrtu svoje vile. Napadalec je pobegnil. Admiral je nevarno ranjen. Krogla je v pljučih in otežkočuje dihanje.

Sevastopol, 12. julija. Admiral Čuknin je ponoči umrl.

ZAROTA PROTI BIVŠEMU ŠPANSKEMU MINISTRSKEMU PREDSEDNIKU.

Barcelona, 12. julija. Policija je odkrila zaroto proti življenju bivšega ministrskega predsednika Mauro, ki se nahaja sedaj na Malorki. Oblastni nadzorujejo parnike, ki odhajajo na Baleare.

izborno pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona šte. 187.

990 50 28

1557

Potrjeni globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš nadopolni, srčno dobri otrok

FRAN

učence III. gimnazijskega razreda

danes popoldne po kratki, mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 14. letu svoje dobe, mirno zaspal v Gospodu.

Zemski ostanki ljubega, marljivega otroka bodo v petek, dne 13. julija, popoldne ob 3. uri v hiši žalosti, Rimska cesta 23 blagoslovljeni in nato položeni v lastni grob na novem pokopališču k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v župni cerkvi v Trnovem.

Ljubljana, 11. julija 1906.

Fran Vedernjak, c. kr. deželno-sodni svetnik, oče. — **Flora Vedernjak** roj. **Hohl**, mati. — **Elza, Albert, Florčič**, brat in sestra.

1555

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš preljubi soprog, oziroma oče, ded, brat, svak in stric, gospod

Ivan Čerin

gostilničar in posestnik

danes, dne 11. julija, ob 11. uri popoldne po dolgi mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, v 54. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika pojde v petek, dne 13. julija, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Štefanja vas šte. 39, na pokopališču k Božjemu grobu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Petra in pri Božjem grobu.

Nepozabnega pokojnika priporočamo v pobožno molitev in prijazen spomin.

Štefanja vas, 11. julija 1906.

Žalujoči ostoli.

„Andropogon“

(Iznajditelj P. Herrmann, Zg. Poljskava.)

je najboljša, vsa pričakovanja prekašajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi izkušena in zamčeno neškodljiva tekočina, ki za brani izpadanje las in odstrani prahaje.

Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade, in imajo novo zrasli lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priznanja. Cena steklenice 3 krone. Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele.

Glavna zaloga in razpošiljatev v Ljubljani pri gosp. VASO PETRIČIČ-u.

V zalogi imajo tudi gg. U. pl. Trnkoczy in Anton Kane v Ljubljani, M. Rant v Kranju, in lekarna „Pri angelju“ v Novem mestu.

Naznanilo.

V konkurzno maso **JOS. MURNIKA** spadajoča zaloga specerijskega in delikatesnega blaga z opravo vred v sodno dognani cenilni vrednosti 15.663 K 77 h in prazno posodo v vrednosti 181 K **proda se ofertnim putem** kakor stoji in leži.

Konkurzna masa ne prevzame jamstva za kakovost in količino, pridržuje si pa pravico prazno posodo proti povrnitvi cenilne vrednosti iz zaloge izločiti.

Pismene ponudbe, opremljene z 10% vadijem, vložiti je pri podpisnem oskrbniku konkurzne mase

najkasneje dne 16. julija t. l.

in ostanje ponudniki vezani na nje do **všetega 20. julija t. l.**

Kupnino plačati ima ponudnik takoj na roke oskrbnika konkurzne mase, ko se mu naznani sprejetje ponudbe; ko bo kupnina plačana se prodana zaloga izroči in je izprazniti prodajalno in klet na Resljevi cesti št. 3 in skladišča na sv. Petra cesti 31 na sv. Petra nasipu št. 21 in v Bohoričevih ulicah št. 28, kjer se ista sedaj nahaja

najkasneje do 1. avgusta t. l.

Inventarni zapisnik je na vpogled pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču, soba št. 108 in pa v pisarni podpisanega konkurznega oskrbnika.

Kdor hoče zalogo ogledati, zglesi naj se pri podpisnem.

V Ljubljani, 6. julija 1906.

1515 6-5

Advokat dr. Jos. Sajovic.

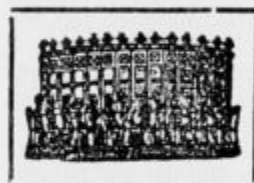
Zahvala.

Slavna c. kr. priv. **vzajemna zavarovalnica v Gradcu** je darovala občini Rakek 70 kron v svrhu nabave gasilnega orodja.

Za ta velikodušni dar in izvanredno solidnost zavoda se v imenu občine zahvaljuje in priporoča zavod v popolno zaupanje

Županstvo občine Rakek,
dne 11. julija 1906.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg šte. 3,
pod „Narodno kavarno“.

Od 8. do vstevši 14. julija 1906:

Krkonoši

Zanimiva serija.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Nobe	Pogled v 34. urah
11. 9. več.	733,8	20,1	sl. jvzh.	obl.	03
12. 7. zjut.	733,5	19,0	sl. svzh.	del. jasno	
2. pop.	733,8	24,2	sr. jvzh.	obl.	

Srednja večeratiška temp. 20,3°, norm. 19,7°.

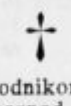
Več kolarskih, kovaških in sedlarskih pomočnikov in učencev

s primerno plačo, se sprejme takoj v delo.

Ravnotam je na prodaj raznovrstno **obrabljeno orodje**, kakor tudi **kovaški mehovi, parni stroj** z 12 konjskimi silami itd.

Peter Keršič

tovarna voz z električno in parno silo
Šiška pri Ljubljani. 1548 3-2

Tužnim srcem naznanjamo, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, oziroma oče, brat, gospod

Henrik Badiura

krojač

dne 11. t. m. ob 1,6. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni preminul.

Pogreb dragega rajnega bo v petek, dne 13. t. m., ob 1,9. uri zjutraj. Ljubljanskega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Toplice pri Zagorju ob Savi, dne 11. julija 1906.

Marija Badiura roj. **Bukovnik**, soproga. — **Rudolf**, absol. trgov. akad., **Janko**, stud. iur., **Hinko**, **Ciril**, **Metod**, sinovi.

Mesto vsakih posebnih naznanil. 1557 1-1

Vajenca

sprejme takoj **večja trgovina** mešanega blaga na Dolenjskem.

Ponudbe pod „**A. B. 100**“ na upravnishstvo „Slovenca“. 1476 5-5

Gimnazijski konvikt

benediktinskega samostana v Št. Pavlu
v lepi, zdravi legi v lavantinski dolini na Koroškem. 1312 8-5

Javna popolna gimnazija

in zasebni pripravljalni tečaj. Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. Sprejem se tudi dečki-pecvi proti štipendiji ali brezplačni hrani.

Razpis.

Minuendo-dražba za zgradbo trirazredne ljudske šole

ki bo v nedeljo 22. julija t. l. ob 4. uri popoldne v Dobropoljah (pošta Videm pri Dobrapoljah, Dolenjsko).

Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v šolskem posloppju pri podpisnem

Dobreplje, 8. julija 1906,

Za stavbeni odbor:

ŠTEF. PRIMOŽIČ, s. r.
načelnik.

1544 2-2

2291 170

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in eskomptuje izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavčije.

Eskompt in inkasso menie.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjume na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Borzna naročila.

Podružnice:

Praga z menjalnici: Oraben 25, Mala stran, Mostj. ulica 17, Žižkow, Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Baden, Glavni trg 4, Češka Lipa, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran. Josipa trg 9, Novi Jiřin, Crna cesta 8, Plzen in Svltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 69 (vogel Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 67 150-70

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16.000.000. Reser. zaklad K 7.000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnih, srečk, deviz, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrečanih zastavnih in obligacij, srečk in kuponov.